

ПРОГРАМА
для загальноосвітніх навчальних закладів

Історія України

10 - 11 класи

Профільний рівень

Суспільно-гуманітарний напрям,

історичний профіль

(зі змінами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України
від 04.08.2014 №895)

Пояснювальна записка

Програма призначена для 10-11 класів історичного профілю загальноосвітніх навчальних закладів В її основу покладено вимоги Закону України “Про освіту“ та Державного стандарту базової і повної середньої освіти.

Програми побудовано у відповідності до лінійної системи шкільної історичної освіти, яка передбачає логічне та хронологічно послідовне вивчення історії України від початку ХХ до початку ХХІ ст. Виклад вітчизняної історії здійснюється в органічній єдності із загальноєвропейською та світовою історією. Це чітко прослідковується під час висвітлення питань міжнародного життя, Першої та Другої світових воєн, сучасних інтеграційних процесів, де вчитель може результативно здійснити міжпредметні зв'язки.

У програмі представлені наскрізні лінії, але немає суто прямих. Стосовно певних фактів, подій та особистостей новітньої історії України серед вчених-істориків відсутні однозначні оцінки, що відповідає реаліям демократичного суспільства.

Базовий зміст історичного матеріалу викладений у формі усталеної періодизації новітньої історії України (існують й інші варіанти періодизації, які містять несуттєві розбіжності із зазначеною).

Програма має вигляд таблиці. В першій колонці вміщено орієнтовний розподіл годин за темами, в другій - зміст історичного матеріалу, який включає в себе основні теми курсів. До кожної теми подано орієнтовний перелік інформаційних питань. Це - мінімум, з якого Учень/учениця повинен мати певні знання та уявлення про вітчизняну історію. Термін “знання” стосується конкретних фактів, подій, персоналій, а “уявлення” - загальних характеристик ідей і понять. Зазначене коло питань, з яких Учень/учениця має бути обізнаним, складають його *компетенцію*. Її рівень залежить від індивідуального розвитку та можливостей кожного школяра.

У третій колонці зазначені вміння та навички, яких Учень/учениця має набути в процесі навчання. Вони характеризують рівень опанування та розуміння учнем програмового матеріалу з історії України і визначають його *компетентність*. Термін “розуміння” передбачає крім іншого й оціночні судження учня.

Виходячи із сучасних вимог, перед вчителем історії стоять завдання:

-по-перше, сформувані в учнів *ключові компетентності*, які допоможуть йому досягти певного рівня соціалізації - навчитися у школі та поза школою успішно вирішувати питання особистого і суспільного життя;

-по-друге, допомогти учням набути *предметних компетентностей*, які дадуть можливість індивідуалізувати та олюднити теоретичні знання, зрозуміти перебіг подій вітчизняної історії, сформувані позитивну мотивацію до пізнавальної діяльності.

Такі завдання стають реальними в період впровадження в практику роботи особистісно зорієнтованого навчання, коли в центрі діалогу “Учень/учениця-вчитель” стоїть особистість учня. Урок, проведений у технології особистісно зорієнтованого навчання, допоможе вчителю визначити рівень підготовки та життєвий досвід кожного учня, узгодити їх із змістом історичного матеріалу, який вивчається. Домінантою сучасного уроку історії є прищеплення учням вмінням вести конструктивний діалог з іншою людиною, суспільством, природою та світом.

Формування позитивного ставлення до пізнавальної діяльності сприяє розвиткові в учнів потреби до самопізнання, самореалізації та самовдосконалення на засадах загальнолюдських, національних і моральних цінностей.

Навчальний матеріал передбачає чіткий розподіл на теми, але не на конкретні уроки. Спираючись на власний досвід та особливості сприйняття учнями матеріалу, вчитель самостійно здійснює поурочне планування, визначає логічну послідовність вивчення інформаційних питань теми, матеріалу регіональної історії.

Структура сучасного уроку історії не має жорсткої регламентації. Вчитель самостійно визначає тип уроку та відповідні методично обґрунтовані етапи його проведення. Веде пошук і запроваджує нові форми навчання, застосовує сучасні педагогічні технології. Вони мають на меті розв'язання проблем, пов'язаних з колективним способом організації навчання та індивідуальним характером його сприйняття, необхідністю засвоєння значного обсягу програмового матеріалу протягом одного уроку тощо.

Наприкінці курсу передбачені години для вивчення краєзнавства. Для проведення таких уроків доцільно залучати учнів до пошукової та дослідницької роботи. Проведення повторювально - узагальнювальних і тематичних уроків підводить підсумок темі. Резервний час пропонується використати за доцільністю.

Оцінюючи результати навчальної діяльності учнів, вчитель враховує набутий рівень загальнонавчальних та предметно-історичних умінь і навичок, викладених як в усній, так і письмовій формі. Підсумкова атестація передбачає багатоманітні форми контролю. Визначальним чинником оцінювання навчальних досягнень учнів з історії є критерії оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітньої школи, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

10 клас (140 годин)

Кількість годин	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня профільної підготовки учнів
1	<p>Вступ Поняття новітньої історії. Періодизація новітньої історії України. Загальна характеристика стану українських земель в контексті загальноєвропейської історії початку ХХ ст. Індустріальне суспільство як етап у розвитку світової цивілізації. Реформи і революції як знаряддя розв'язання соціальних і національних суперечностей. Світова війна як глобальний конфлікт. Україна під час Першої світової війни. Українська революція. Національно-визвольний рух в Україні. Основні вимоги до рівня підготовки та оцінювання учнів. Додаткова навчальна література. Електронні та Інтернет ресурси.</p>	<p>Учень/учениця: - <i>орієнтується</i> в періодизації новітньої історії України; - <i>співвідносить</i> періодизацію новітньої української історії з відповідними періодами європейського та світового розвитку; - <i>співставляє</i>, спираючись на карту, основні риси розвитку надніпрянських та західноукраїнських земель початку ХХ ст. - <i>володіє</i> поняттями: індустріальне суспільство“, “революція“, реформа”, “політична та економічна кризи“, світова війна”</p>
2		

	<p>Тема 1. Європа і світ на початку ХХ століття Загальна характеристика європейської та світової цивілізацій на прикладі розвитку провідних країн світу (Велика Британія, Франція, Росія, Німеччина, Австро-Угорщина, США). Нерівномірність розвитку країн світу. Формування націй у Східній Європі.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>характеризує</i> усно та письмово загальний рівень розвитку європейської та світової цивілізацій на початку ХХ ст.; - <i>розуміє причини</i> нерівномірності розвитку країн Європи і світу; - <i>висловлює</i> судження стосовно обґрунтованості окремих версій і думок щодо характеристики розвитку світової та європейської цивілізацій початку ХХ ст.; - <i>застосовує</i> поняття “цивілізація”, “глобалізація”, “політична нація” під час дискусії з питань характеристики європейської та світової цивілізацій;
14	<p>Тема 2. Україна на початку ХХ ст. (1900-1913) Територія і населення України Етнічні і колонізовані українцями землі. Українські землі у складі Російської і Австро-Угорської імперій. Політико-адміністративний устрій на українських землях. Національний та соціальний склад населення. Феномен формування єдиної нації на українських етнічних землях.</p> <p>Соціально-економічний розвиток українських земель Іноземний, російський, австро-угорський і вітчизняний капітал в економіці українських земель. Економічна криза 1900-1903 рр. Монополістичні об’єднання. Роль залізничного будівництва у прискоренні економічного розвитку. Економічний розвиток Лівобережжя, Правобережжя та південних губерній. Становище українських земель у всеросійському внутрішньому ринку. Стан українського підприємництва. Економічні зв’язки українських регіонів із європейським ринком. Міграційні процеси.</p> <p>Політичне життя в українських землях на початку ХХ ст.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>характеризує та порівнює</i> загальний стан українських земель, що входили до складу Російської та Австро-Угорської імперій перед Першою світовою війною; - <i>розуміє</i> наслідки колоніальної залежності для українського народу; - <i>аналізує</i> національний і соціальний склад населення Правобережної й Лівобережної України; - <i>усвідомлює</i> процес і особливості формування української нації на українських етнічних землях; - <i>аналізує</i> причини залежності української економіки від російського, австро-угорського та іноземного капіталу, - <i>визначає і порівнює</i> відмінності економічного і соціального розвитку східних, західноукраїнських та південних земель на початку ХХ ст.; - <i>пояснює</i> динаміку промислового розвитку періоду 1900-1913 рр., формулює власні судження; - <i>характеризує</i>, спираючись на карту, економічні зв’язки українських регіонів з європейським ринком;

<p>Робітничий і селянський рухи. Політизація національного руху. Українські політичні партії та їхня соціальна база. Програмні завдання. Стосунки між українськими політичними діячами обох імперій. Формування і діяльність неукраїнських політичних партій і рухів, їхнє ставлення до українського питання.</p> <p>Події російської революції 1905-1907 рр. на українських землях Робітничий рух в українських губерніях. Виникнення рад робітничих депутатів і професійних організацій. Збройні виступи робітників. Повстання на флоті (крейсер “ Очаків“, броненосець “Потьомкін “). Розгортання селянського руху. Політизація національного руху. Українська громада в першій і другій Державній думі.</p> <p>Соціально-економічний розвиток в 1908-1913 рр. Промислове піднесення та його наслідки. Іноземний капітал в економіці Півдня Росії. Становище в сільському господарстві після революції. Земельна реформа П.Столипіна в українських землях у складі Російської імперії: її здобутки і прорахунки. Особливості економічного розвитку західноукраїнських земель.</p> <p>Культурне життя на початку ХХ ст. Освітня політика російського та австро-угорського урядів. Розвиток вищої освіти. Діяльність Наукового товариства ім. Т.Шевченка у Львові та Києві. Видатні вчені України. Товариство “Просвіта “. Діяльність національних і спортивно-патріотичних організацій «Сокіл», «Січ». Здобутки майстрів мистецтва і літератури. Книговидання. Періодична преса. Релігійне життя. Діяльність А.Шептицького. Повсякденне життя. Життя, побут та звичаї українців .Становище жінки у</p>	<p>- <i>визначає</i> роль людського фактора в суспільному житті України початку ХХ ст.;</p> <p>- <i>порівнює, аналізує, та висловлює</i> оціночні судження з питань утворення та стосунків українських політичних партій Лівобережжя та Правобережжя на початку ХХ ст.;</p> <p>- <i>виявляє</i> вміння складати порівняльні таблиці, схеми з питання формування українських та інших політичних партій і рухів;</p> <p>- <i>характеризує та аналізує</i> вплив подій російської революції 1905-1907 рр. на розвиток робітничого і селянського руху в українських землях, висловлює власні оціночні судження;</p> <p>- <i>аналізує</i> діяльність української громади в Державній думі Росії;</p> <p>- <i>описує причини</i> промислового підйому 1908-1913рр, <i>співставляє</i> їх з фактами розвитку європейської та світової економіки у відповідний період;</p> <p>- <i>аналізує хід</i> аграрної реформи П.Столипіна, її здобутки і прорахунки, висловлює оціночні судження щодо здійснення та наслідків реформи;</p> <p>- <i>порівнює</i> політику урядів Російської та Австро-Угорської імперій стосовно освіти і культурного життя українських громад,</p> <p>- <i>характеризує</i> розвиток літератури та мистецтв на Лівобережній і Правобережній Україні початку ХХ ст., <i>вміє</i> відстоювати власну позицію</p> <p>- <i>описує</i> діяльність конфесій на українських землях в1900-1913 рр.;</p> <p>- <i>порівнює і аналізує</i> повсякденне життя українців на початку ХХ ст. з</p>
---	---

	суспільстві.	життям країн Європи аналогічного періоду;
1	Повторювально - узагальнювальний урок	
1	Резерв	
13	<p>Тема 3. Україна в Першій світовій війні (1914-1918)</p> <p>Початок Першої світової війни Суперництво провідних країн Європи за розподіл територій та сфер впливу. Україна в планах воюючих сторін. Мобілізація українців у російську та австро-угорську армії.</p> <p>Війна і становище українців в Австро-Угорщині Орієнтації українського визвольного руху. Утворення Головної української ради у Львові. Національні формування українців. Бойовий шлях Українських січових стрільців. Політика австрійського уряду щодо українців. Загальна українська рада. Діяльність Союзу визволення України.</p> <p>Становище українців в Російській імперії Війна і суспільство. Українське питання. Діяльність Товариства українських поступовців. Утворення Прогресивного блоку. Володимир Винниченко про політичні орієнтації українців.</p> <p>Воєнні дії в 1914 р. Наступ на Галичину і Буковину. Галицька битва. Створення Галицько-Буковинського генерал-губернаторства.</p> <p>Воєнна кампанія 1915-1916 рр. Брусиловський прорив. Назрівання економічної і політичної кризи в Російській і Австро-Угорській імперіях.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>характеризує</i> світову війну як глобальне історичне явище; - <i>визначає</i> місце України в планах воюючих сторін та висловлює власні судження з цього питання; - <i>описує</i> стан, місце і роль українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій в період Першої світової війни; - <i>усвідомлює</i> основні причини зростання української національної свідомості на початку Першої світової війни; - <i>порівнює</i> місце і роль у суспільстві українських політиків Західної і Наддніпрянської України; - <i>характеризує</i> діяльність ЗУР і СВУ; - <i>аналізує</i> різні точки зору на питання ставлення до війни українських політиків обох імперій, дає власну оцінку їх діяльності; - <i>визначає</i> особливості національного руху під час Першої світової війни; - <i>описує</i> користуючись картою, події 1914 р. - <i>аналізує</i> причини і наслідки створення Галицько-Буковинського генерал-губернаторства; - <i>характеризує</i> воєнну кампанію 1915-1916 рр.; - <i>називає</i> причини економічної й

	<p>Провал червнево-липневого наступу 1917 р. Економічні наслідки війни. Визрівання революційної кризи. Розвал царської армії. Підписання перемир'я в грудні 1917 р. Сепаратні переговори про мир.</p>	<p>політичної кризи в Російській і Австро-Угорській імперіях.</p> <p>- <i>аналізує</i> карту як джерело знань про перебіг воєнних подій на території України в 1914-1917 рр.;</p> <p>- <i>розрізняє і співвідносить</i> основні та другорядні події економічного, політичного та соціально-культурного життя України періоду Першої світової війни;</p> <p>- <i>оперує</i> набутими знаннями з теми під час діалогу, шкільної дискусії; виявляє толерантність до висловлювань інших думок і оцінок подій Першої світової війни;</p>
1 1	<p>Повторювально - узагальнювальний урок Резерв</p>	
20	<p>Тема 4. Українська революція (1917-1918)</p> <p>Лютнева революція в Росії Падіння самодержавства. Роль Державної думи в революційних подіях. Петроградська рада робітничих і солдатських депутатів Утворення Тимчасового уряду.. Ставлення загальноросійських політичних партій до українського питання. Політична активність української громади в Петрограді.</p> <p>Початок Української революції Ідейні засади українського національного руху. Утворення Української Центральної Ради, її партійний склад. Роль М.Грушевського у визначенні завдань українського національного руху. Український національний конгрес. Програми і цілі українських політичних партій. Громадські організації революції.</p> <p>Проголошення автономії України Система влади в українських губерніях Росії після утворення Тимчасового уряду. Делегація Української Центральної Ради в</p>	<p>Учень/учениця</p> <p>- <i>характеризує</i> революційні події в Петрограді в лютому 1917 р.;</p> <p>- <i>розуміє</i> мету створення Тимчасового уряду і Петроградської ради робітничих і селянських депутатів;</p> <p>- <i>визначає</i> вплив лютневих подій в Петрограді на події 1917 р. в Києві та їхні наслідки;</p> <p>- <i>характеризує</i> Українську революцію як суспільне явище;</p> <p>- <i>співставляє та аналізує</i> процес політичної боротьби українських та загальноросійських політичних партій в Україні за вплив на населення,</p> <p>- <i>характеризує</i> систему влади в українських губерніях Росії після повалення царизму;</p>

<p>Петрограді. Перший Універсал Центральної Ради. Утворення Генерального секретаріату - першого національного уряду в ХХ ст. В.Винниченко. Переговори делегації Тимчасового уряду в Києві. Другий Універсал Центральної Ради.</p> <p>Політична боротьба в Україні у липні - жовтні 1917 р. Липнева політична криза в Петрограді. Центральна Рада і національні меншини. "Тимчасова інструкція Генеральному секретаріатові" Тимчасового уряду. Стихийне формування українських збройних частин. Корніловський заколот і його вплив на Україну. З'їзд народів Росії у Києві. Зростання активності більшовицької партії. Загострення відносин між Центральною Радою і Тимчасовим урядом.</p> <p>Проголошення Української Народної Республіки Переворот у Петрограді 25 жовтня (7 листопада) 1917 р. Ставлення Центральної Ради до подій в Петрограді. Вплив перших декретів Раднаркому на українське суспільство. Третій Універсал Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки. Внутрішня і зовнішня політика Центральної Ради. Підсумки виборів до Установчих зборів в Україні.</p> <p>Війна радянської Росії з Українською Народною Республікою. Проголошення незалежності УНР Дестабілізація суспільно-політичного життя в Україні. Перший Всеукраїнський з'їзд рад у Києві. Ультиматум Раднаркому. Проголошення радянської влади в Україні. Утворення Народного секретаріату. Бій під Крутами. Січневе збройне повстання в Києві. Наступ радянських військ. "Закон про національно-персональну</p>	<p>- <i>співставляє та аналізує</i> основні ідеї I та II Універсалів Центральної Ради, дає їм власну оцінку; - <i>усвідомлює</i> значення проголошення автономії України для подальшого розвитку національної революції ;</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>- <i>називає</i> причини липневої політичної кризи та її вплив на політичну боротьбу за владу в Україні в липні-жовтні 1917 р.; - <i>характеризує</i>, спираючись на карту, перебіг воєнних подій між Центральною Радою і більшовицькими військами; - <i>аналізує</i> причини непримиримих протиріч між Центральною Радою і Тимчасовим урядом, доводить їхню закономірність;</p> <p>- <i>описує</i> події більшовицької революції в Росії; <i>характеризує</i> умови утворення радянської влади в Харкові; - <i>аналізує</i> програму діяльності Центральної Ради, співвідносить її з реальними наслідками у внутрішній і зовнішній політиці; - <i>порівнює</i> основні ідеї I і III Універсалів Центральної Ради; - <i>розуміє</i> історичне значення проголошення УНР;</p> <p>- <i>характеризує і порівнює</i> діяльність Генерального й Народного секретаріатів, формулює власні висновки; - <i>синхронізує</i> події історії України 1917 р. з аналогічними подіями всесвітньої історії; - <i>усвідомлює</i> історичне значення IV Універсалу в українському державотворчому процесі;</p>
---	---

	<p>автономію“. Донецько-Криворізька , Кримська, Одеська республіки. Четвертий Універсал Центральної Ради. Проголошення незалежності УНР. Брестський мирний договір УНР з Центральними державами. Вступ німецько-австрійських військ в Україну. Конфлікт Центральної Ради з німецько-австрійською адміністрацією. Прийняття Конституції УНР. Падіння Центральної Ради.</p> <p>Здобутки і прорахунки Центральної Ради в державотворчому процесі та соціальній політиці.</p>	<p>- <i>аналізує причини</i> конфлікту Центральної Ради з німецько-австрійською військовою адміністрацією та його наслідки;</p> <p>- <i>формулює</i> оцінки діяльності Центральної Ради, висловлює власні оцінки історичним подіям 1917-1918 рр.</p>
1	Повторювально - узагальнювальний урок	
1	Резерв	
22	<p>Тема 5.Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1920)</p> <p>Українська Держава гетьмана П.Скоропадського Державний переворот 29 квітня 1918 р. Гетьман П.Скоропадський і його уряд. Внутрішня політика гетьманського уряду. Зовнішня політика Української Держави. Формування опозиції гетьманському режиму. Селянські повстання влітку і восени 1918 р. Утворення Компартії України. Анулювання Брестського мирного договору, його наслідки для України. Падіння гетьманського режиму.</p> <p>Українська Народна Республіка Директорії Утворення Директорії. Боротьба за відновлення УНР. Трудовий конгрес. Політичний курс Директорії. Військова присутність військ Антанти на Півдні України. Отаманщина. Махновський рух. Єврейські погроми. Друга війна УНР з радянською Росією. Розпад армії УНР. Активізація військових дій радянської Росії з УНР. Акт злуки УНР і ЗУНР. Причини поразки Директорії.</p> <p>Утворення Західноукраїнської Народної</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>- <i>характеризує</i> внутрішню і зовнішню політику гетьманського уряду.</p> <p>- <i>визначає</i> ставлення політичних сил до П.Скоропадського і його діяльності;</p> <p>- <i>порівнює</i> внутрішню і зовнішню політику П.Скоропадського і УНР ЦР;</p> <p>- <i>аналізує</i> причини анулювання Брестського мирного договору та його наслідки для України ;</p> <p>- <i>називає</i> причини падіння влади П.Скоропадського;</p> <p>- <i>характеризує</i> хід та наслідки антибільшовицьких селянських повстань, дає власні оцінки подіям;</p> <p>- <i>аналізує</i>, спираючись на карту, перебіг воєнних дій за здійснення контролю над Україною в другій половині 1919 р.;</p> <p>- <i>називає</i> причини поразки Директорії;</p> <p>- <i>аналізує та узагальнює</i> процес боротьби по відновленню УНР;</p>

<p>Республіки Повстання 1 листопада 1918 р. у Львові. Проголошення ЗУНР. Є. Петрушевич. Організація держави на західноукраїнських землях. Створення Української Галицької армії. Початок українсько - польської війни. Захоплення поляками Львова. Наступ польських військ. Відхід української армії до Збруча. Статус ЗОУНР. Дипломатична діяльність ЗУНР. Окупація Північної Буковини і Бессарабії Румунією. Події в Закарпатській Україні. Причини поразки ЗУНР.</p> <p>Відродження радянської України Ідейно-теоретичні основи комуністичного режиму. Формування Тимчасового робітничо - селянського уряду України. Х. Раковський. Націоналізація промисловості. Аграрна реформа. Продовольча диктатура, її суть. Червоний терор 1919 р. і його масштаби. Повстанський антикомуністичний рух. .</p> <p>Режим генерала А.Денікіна Війна білих і червоних на території України. Наступ білогвардійців в Україні. Об'єднання армій УНР і УГА. Розбіжності в українському таборі. Поразка українських армій. Зимовий похід армії УНР. Денікінський режим. Білий терор. Боротьба в денікінському підпіллі. Контрнаступ радянських військ і поразка денікінців.</p> <p>Відновлення радянської влади Формальне визнання радянською Росією незалежності УСРР. Склад і функції Всеукраїнському. Вибори до рад. Відновлення політики « воєнного комунізму» у скорегованому вигляді. Причини утворення комітетів незаможних селян (комнезамів). Мілітаризація підприємств. Хлібна розкладка. Організаційні форми комуністичного руху в Україні: КП(б)У, УКП(б), УКП. Махновський рух.</p>	<p>- <i>характеризує</i> процес державотворення на західноукраїнських землях, дає оцінки історичним фактам; - <i>виявляє розуміння</i> історичного Акту злуки УНР і ЗУНР; - <i>осмислює наслідки</i> поразки ЗУНР для населення Північної Буковини, Бессарабії і Закарпаття, - <i>співставляє</i> події в західноукраїнських землях із подіями європейської історії в аналогічний період;</p> <p>- <i>характеризує</i> процес утвердження більшовицького режиму в Україні в 1919 р.; причини і наслідки відновлення політики «воєнного комунізму»; - <i>називає</i> причини зростання антибільшовицького опору в 1919 р.; -</p> <p>- <i>характеризує</i> червоний і білий терор в Україні в 1920 р. та його наслідки; - <i>аналізує</i> причини поразки українських армій; - <i>оперує</i> набутими знаннями в процесі обговорення теми в групі, класі;</p> <p>- <i>характеризує</i> складний перебіг встановлення влади більшовиків в 1920 р.; - <i>виявляє</i> розуміння суті формального визнання незалежності УСРР радянською Росією; - <i>розуміє</i> основні організаційні форми комуністичного руху - <i>розуміє</i> сутність мілітаризації народного господарства України;</p>
--	---

	<p>Радянсько-польська війна і Україна Варшавська угода між УНР і Польщею. Радянсько-польська війна, її причини. Польський окупаційний режим і ставлення до нього населення. Контрнаступ радянських військ. Поразка під Варшавою. Ризький мир та його умови. Другий зимовий похід армії УНР. Припинення боротьби регулярних українських військ за незалежність України.</p> <p>Завершення бойових дій в Україні Наступ військ П.Врангеля. Україна в планах білогвардійців. Остання угода між махновцями і радянською владою. Поразка білогвардійців. Червоний терор в Криму. Розгром армії Н.Махна.</p>	<p>- <i>описує</i> масштаби і результати діяльності махновців;</p> <p>- <i>аналізує</i> причини укладення Варшавської угоди;</p> <p>- <i>описує</i>, спираючись на карту, перебіг основних подій радянсько-польської війни;</p> <p>- <i>характеризує</i> польський окупаційний режим в Україні;</p> <p>- <i>узагальнює</i> причини та наслідки поразки радянських військ у радянсько-польській війні;</p> <p>- <i>характеризує</i>, спираючись на карту, контрнаступ білогвардійських військ в Криму та його провал;</p> <p>- <i>осмислює</i> наслідки припинення боротьби регулярних українських військ за незалежність;</p> <p>- <i>визначає</i> роль людського фактора у перебігу подій 1919- 1921 рр.</p>
	<p>Культурний розвиток України Суперечливі процеси розвитку культури в 1917-1921 рр. Здобутки українських урядів в освітній політиці. Стан науки. Створення Української Академії наук. Заснування українських університетів. Культурно-освітня діяльність громадських організацій «Просвіта». Літературні об'єднання та їхня діяльність. Театральне і музичне мистецтво.. Українська Академія мистецтв. Монументальна пропаганда. Релігійне життя. Діяльність релігійних конфесій. Повсякденне життя. Боротьба за «новий побут».</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>- <i>характеризує</i> процес розвитку культури в Україні в 1918-1920 рр. ;</p> <p>- <i>розуміє</i> наслідки культурно-освітньої діяльності «Просвіти»;</p> <p>- <i>аналізує</i>, використовуючи знання з філології, розвиток літературного процесу в Україні в 1917-1920 рр.;</p> <p>- <i>аналізує та співставляє</i> політику Центральної Ради, урядів гетьмана Скоропадського, Директорії УНР і радянської влади в галузі освіти , науки і культури; готує усні та письмові повідомлення;</p> <p>- <i>усвідомлює причини</i> ставлення радянської влади до церкви і пам'яток старовини;</p> <p>- <i>описує</i> зміни у повсякденному житті українців в 1917-1920 рр.;</p>
1	Повторювально - узагальнювальний урок.	

1	Резерв	
18	<p>Тема 6. УСРР в період нової економічної політики (1921-1928)</p> <p>.Криза «воєнного комунізму». Господарська розруха. Робітничі страйки. Селянський рух. “Куркульський бандитизм”. Причини і масштаби голоду 1921-1923 рр. в південних губерніях України. Діяльність радянських і зарубіжних організацій допомоги голодуючим Півдня України.</p> <p>Формування нової економічної політики Перехід до нової економічної політики. В.Ленін. Суть непу. Ставлення до непу різних верств населення і політичних сил. Особливості впровадження непу в Україні.</p> <p>Входження Української СРР до складу СРСР Договірна федерація. Державний статус України в 1921-1922 рр. Вихід УСРР на міжнародну арену. Спроба “автономізації” УСРР. Утворення і юридичне оформлення Союзу РСР. Фіктивність права виходу із складу СРСР.</p> <p>Автономні республіки Утворення Кримської АСРР у складі РСФРР. Характер кримської автономії. Нова економічна політика в Криму, її особливості. Зв’язки Кримської АСРР з УСРР. Становище українців в Криму. Утворення Молдавської АСРР у складі УСРР. Територія і національний склад молдавської автономії. Причини її утворення.</p> <p>Відродження народного господарства УСРР.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>розуміє</i> основні причини і наслідки кризи комуністичної політики 1919-1920 рр.; - <i>визначає</i> об’єктивні причини і наслідки голоду 1921-1923 рр. в південних губерніях України; - <i>виявляє вміння</i> вести дискусію, відстоювати загальнолюдські та гуманістичні цінності; <ul style="list-style-type: none"> - <i>розуміє</i> сутність непу та його відмінності від політики воєнного комунізму; - <i>визначає</i> особливості процесу застосування непу в Україні; - <i>аналізує</i> причини ставлення до непу різних верств українського населення; <ul style="list-style-type: none"> - <i>усвідомлює</i> причини та механізм змін територіального устрою країни ; - <i>уявляє</i> договірну федерацію радянських республік як конкретну організацію державного життя; - <i>розуміє</i> відмінності між договірною федерацією і проектом «автономізації»; <ul style="list-style-type: none"> - <i>аналізує карту</i> як джерело інформації під час вивчення питання змін в адміністративно-територіальному устрої УСРР на початку 20-х рр.; - <i>аналізує</i> національну політику УСРР на прикладі утворення і діяльності Кримської АСРР та Молдавської АСРР; <p>Учень/учениця:</p>

<p>«Ринкова змичка» міста і села. Відбудова сільського господарства. Кооперативне і колгоспне будівництво. Відбудова промисловості і транспорту . Організація управління державною промисловістю. Грошова реформа 1922-1924 рр.</p> <p>Суспільно-політичне життя Зміцнення партійної диктатури. Взаємовідносини Кремля і Харкова. Профспілки в системі влади. Роль органів безпеки в суспільно-політичному житті.</p> <p>Криза непу Боротьба в партійному керівництві щодо подальшого розвитку країни. Причини проголошення курсу на індустріалізацію. Повернення до ідеї колективізації сільського господарства. Штучне створення так званої «кризи» непу. Перша хлібозаготівельна криза зимою 1927-1928 рр. Вихід з кризи за допомогою надзвичайних заходів; Занепад приватного підприємництва.</p> <p>Культура і духовне життя в роки непу Українізація (коренізація) та її мета. Г.Гринько, О.Шумський, М.Скрипник. Політика більшовиків у галузі культури. Початок створення «нової інтелігенції». «Філософський пароплав». Пролетарська культура. Розширення сфери вживання української мови. Опір коренізації. Народна освіта. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих та її підсумки. Становище загальноосвітньої школи. Вища освіта. Ліквідація університетів. «Оробітничення» вищої школи. Мета радянської системи вищої освіти. Розвиток науки.. Ставлення влади до «буржуазних» вчених. . Наукові</p>	<p>- <i>характеризує</i> загальний стан політичного та соціально-економічного розвитку України в 1921-1928 рр.;</p> <p>- <i>усвідомлює</i> штучний характер «кризи» непу;</p> <p>- <i>висловлює</i> альтернативні погляди на проблеми економічного розвитку України в 1921-1928 рр.;</p> <p>- <i>усвідомлює</i> вплив і роль комуністичної ідеології на соціально - політичне життя України;</p> <p>- <i>характеризує</i> перебіг змін у суспільно-політичному житті країни;</p> <p>- <i>визначає</i> суть партійної диктатури та основні причини її зміцнення в ССРР в другій половині 20-х рр.;</p> <p>- <i>самостійно</i> виділяє причини повернення до ідеї колективізації та індустріалізації країни;</p> <p>- <i>порівнює та аналізує</i> політику воєнного комунізму і непу, формулює відповідні висновки;</p> <p>- <i>критично оцінює</i> діяльність провідних російських та українських історичних осіб періоду непу, висловлює оцінки їхньої діяльності;</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>- <i>характеризує</i> здобутки УСРР у сфері культури, формулює власні оцінки;</p> <p>- <i>розуміє</i> суть кампанії з ліквідації неписьменності;</p> <p>- <i>називає</i> причини ставлення влади до «буржуазних» вчених;</p> <p>- <i>співставляє та аналізує</i> поняття коренізація та українізація;</p> <p>- <i>характеризує</i> розвиток літератури і мистецтва в 1921-1928 рр.;</p> <p>- <i>визначає</i> вплив ідеології на розвиток освіти , науки і культури;</p> <p>- <i>набуває</i> знання з теми шляхом самоосвіти;</p>
--	---

<p>1 1 16</p>	<p>товариства. Аграрна і медична наука. Література і мистецтво Українське національне відродження в літературі. . Літературно-художні об'єднання. Літературна дискусія 1921 -1928 рр. Здобутки образотворчого мистецтва. Кіно. Світове значення кіномистецтва О.Довженка. Релігійне життя в Україні. Повсякденне життя. Побут і психологія людей 1920- х рр.</p> <p>Повторювально - узагальнюваний урок Резерв</p> <p>Тема 7. Соціально-економічні та політичні перетворення (1929 – 1938)</p> <p>Утвердження диктатури Й.Сталіна Завершення внутріпартійної боротьби в ЦК ВКП(б). Причини перемоги сталінської лінії. Соціально-політична підготовка «великого перелому». Курс на «розгорнуте будівництво соціалізму по всьому фронту».</p> <p>Сталінська індустріалізація Проблема темпів і джерел індустріалізації. Дискусія з приводу плану першої п'ятирічки. Директивне господарювання. Репресії проти господарників і спеціалістів. Спецконтингент ГУЛАГ як структурний підрозділ радянської економіки. “Соціалістичне змагання”. Ізотовський рух. Стахановський рух.. Результати розвитку промисловості України в роки першої і другої п'ятирічок. Товари групи «А» і групи «Б». Підсумки “великого стрибка”.</p> <p>Суцільна колективізація сільського господарства Хлібозаготівельна криза 1928-1929 рр. Кооперування або колективізація? Поворот до суцільної колективізації. Розкуркулювання. Опір заможного</p>	<p>- <i>застосовує</i> набуті знання на під час вивчення всесвітньої історії, основ філософіє, літератури; - <i>характеризує та порівнює</i> стан релігійного життя в Україні в 1900-1913 рр., 1917-1920 рр. та 1921-1928 рр., робить відповідні висновки; - <i>відстоює</i> загальнолюдські та гуманістичні цінності; - <i>усвідомлює</i> причини змін в повсякденному житті людей.</p> <p>Учень/учениця: - <i>характеризує</i> процес внутріпартійної боротьби за владу в ЦК ВКП(б) та його наслідки; - <i>розуміє</i> значення поняття сталінська «революція зверху»;</p> <p>- <i>характеризує</i> процес індустріалізації в Україні; - <i>розуміє суть</i> директивного господарювання та його наслідки; - <i>називає</i> причини виникнення ГУЛАГУ; - <i>описує</i> мету та шляхи організації «соціалістичне змагання»; - <i>порівнює</i> , спираючись на знання із всесвітньої історії, процес створення індустріального суспільства в СРСР та аналогічні процеси в розвинутих країнах Європи, формулює власні висновки;</p> <p>- <i>розуміє</i> відмінність між кооперуванням і колективізацією; - <i>описує</i> причини та мету розкуркулювання заможного</p>
----------------------------	---	--

<p>селянства колективізації. Завершення колективізації основної частини селянських господарств у 1931 -1932 рр. Деградація сільськогосподарського виробництва в одержавлених колгоспах. Доля розкуркулених селян.</p> <p>Голодомор 1932-1933 рр. Причини голодомору. Голодомор 1932—1933 рр. – геноцид українського народу. Надзвичайна хлібозаготівельна комісія В.Молотова в Україні і Л.Кагановича на Кубані. “Закон про п’ять колосків”. Масштаби та наслідки Голодомору. Сучасна історіографія про голодомор 1932-1933 рр. Політвідділи МТС і радгоспів. Колгоспи в системі командної економіки в 1934 -1938 рр.</p> <p>Політична система Основні риси тоталітарного режиму. Комуністична партія – ядро тоталітарної системи. Одержавлення партійного апарату. Ідеологізація суспільного життя . Контроль за засобами масової інформації. Культ вождя. Конституція СРСР 1936 р. Фіктивний характер конституційних прав і свобод людини. Конституція УСРР 1937 р. Обмеження політичних і громадянських прав. Монопольне становище ВКП(б)- КП(б)У в суспільстві. Система масових організацій. Уніфікація суспільного життя. Дитячі та юнацькі політичні організації. Масові репресії – невід’ємний елемент сталінської системи управління. «Шахтинська справа», «Спілка визволення України». Ідеологія на службі терору. Соціально-психологічні наслідки терору. 1930-х рр.</p> <p>Зміни в соціальній сфері Зміни в соціальному складі населення. Становище робітничого класу. Соціальна диференціація. Формування партійно-державної номенклатури. Система пільг і привілеїв</p>	<p>селянства ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>визначає</i> місце і роль колгоспів в системі командної економіки та причини деградації виробництва в одержавлених колгоспах; - <i>усвідомлює</i> особливості колективізації в Україні; - <i>визначає</i> причини, масштаби і наслідки Голодомору 1932-1933 рр.; - <i>усвідомлює різницю</i> між голодом і голодомором; - <i>співвідносить події</i> голоду 1921-1923 рр. і Голодомору 1932-1933 рр.; - <i>визначає</i> соціальні наслідки Голодомору; - <i>орієнтується</i> в сучасній історіографії з питань Голодомору, має і висловлює власну точку зору з цього питання; - <i>уявляє</i> структуру та механізм дії політичної системи Радянського Союзу 30-х рр.; -<i>аналізує</i>, спираючись на знання із всесвітньої історії, основні риси тоталітарного режиму, розуміє місце і роль ВКП(б) в політичній системі держави; - <i>характеризує</i> культ особи; - <i>пояснює</i> причини одержавлення партійного апарату; - <i>порівнює і тлумачить</i> основні положення Конституцій 1924 р. і 1937 р., формулює власні висновки; - <i>визначає</i> причини і наслідки ідеологізації суспільства; - <i>усвідомлює</i> причини і і соціально-психологічні наслідки терору 30-х рр.; - <i>описує</i> зміни в соціальній структурі українського суспільства; - <i>пояснює</i> причини виникнення радянської систем пільг і привілеїв; - <i>характеризує</i> процес формування радянської інтелігенції, її роль і місце в суспільстві;
---	---

<p>1</p> <p>1</p> <p>10</p>	<p>Матеріальне становище робітників і службовців. Зміни в соціальній психології селян. Інтелігенція. Винищення старих кадрів. Формування «пролетарської» інтелігенції.</p> <p>Стан культури в 1930 - ті рр. Ідеологічний наступ на культуру. Освіта. Згорання діяльності національних шкіл. Політизація шкільного життя. Розширення мережі вузів. Відновлення роботи університетів. Діяльність Академії наук України. Видатні досягнення українських учених. Згубний вплив сталінщини на розвиток науки. Література і мистецтво. “Розстріляне відродження”. “Соціалістичний реалізм” як соціально-психологічний феномен. Театральне мистецтво. Політика влади щодо церкви. Ліквідація УАПЦ. Закриття і знищення храмів, культового майна і споруд. “Культурна революція” та її підсумки. Повсякденне життя людини в 1930-х рр. Психологічний стан українського суспільства. Становище церкви в атеїстичній державі.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок Резерв</p> <p>Тема 8. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (1921-1938) Українські землі у складі Польщі Правовий статус Східної Галичини. Становище північно - західних земель. (Волинь, Полісся, Підляшшя). Спроби денационалізації українського населення. Еміграція і її масштаби. Характер розвитку промисловості. Західноукраїнська кооперація. Аграрні відносини. Погіршення економічного становища населення під час кризи 1929 -1933 рр. Створення Української військової</p>	<p>- <i>визначає</i> причини ідеологічного контролю за розвитком освіти і культури; - <i>уявляє</i> місце і роль дитячих та юнацьких політичних організацій в суспільстві; - <i>описує</i> систему роботи закладів освіти і науки; - <i>характеризує</i> розвиток літератури і мистецтва 1930-х рр.; - <i>розуміє і свідомо оперує</i> поняттями «соціалістичний реалізм», «розстріляне відродження»; - <i>висловлює</i> власні судження з приводу розвитку культури, науки і освіти в 1930 рр., толерантно вести дискусію;; - <i>розглядає</i> історичних осіб як джерело соціальної пам’яті суспільства; - <i>розуміє</i> «культурну революцію» як суспільне явище; - <i>характеризує</i> антицерковну політику держави; - <i>описує</i> повсякденне життя людей;</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>- <i>розуміє</i> причини зміни правового статусу Східної Галичини; - <i>аналізує</i> причини ненадання автономії українським землям у складі Польщі,; --<i>характеризує</i> політичний та соціально-економічний стан українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехо - Словаччини; - <i>аналізує</i> розвиток західноукраїнської кооперації; - <i>орієнтується</i> в особливостях діяльності українських політичних партій на території Польщі; - <i>оцінює</i> наслідки українсько-</p>
-----------------------------	--	--

4	<p>організації, її діяльність. Є.Коновалець. “Пацифікація”.</p> <p>Політичні партії у Східній Галичині. Українське національно-демократичне об’єднання. Спроби україно-польського діалогу.</p> <p>Компартія Західної України.</p> <p>Утворення Організації українських націоналістів (ОУН). Методи діяльності ОУН. С.Бандера. Інтегральний націоналізм.</p> <p>Українські землі у складі Румунії</p> <p>Анексія Румунією українських земель. Характер політики румунського уряду щодо українців. Татарбунарське повстання.</p> <p>Діяльність політичних партій. Українська національна партія. Діяльність радикальних національних груп.</p> <p>Закарпаття у складі Чехо – Словаччини</p> <p>Входження Закарпаття до складу Чехо - Словаччини. Український національно-культурний рух.</p> <p>Особливості політичної боротьби в Закарпатті; русофільство, русинство, українофільство.</p> <p>Надання автономії Карпатській Україні.</p> <p>Створення Карпатської Січі.</p> <p>Проголошення незалежності Карпатської України. А.Волошин.</p> <p>Вторгнення угорських військ у Закарпаття.</p> <p>Культурне життя</p> <p>Стан освіти на західноукраїнських землях.</p> <p>Наукове товариство ім. Т.Шевченка.</p> <p>Розвиток літератури і мистецтва.</p> <p>Українське суспільство і церква.</p> <p>Повсякденне життя.</p> <p>Наш край (1900-1938 рр.)</p> <p>Адміністративно-територіальний поділ.</p> <p>Розвиток промисловості та сільського господарства.</p> <p>Перша світова війна. Життя на фронті і в тилу.</p>	<p>польського діалогу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>називає</i> причини виникнення українських націоналістичних організацій; - <i>свідомо</i> оперує поняттями «пацифікація», «осадництво»; <p>- <i>характеризує</i> процес і наслідки захоплення Румунією українських земель;</p> <p>- <i>співвідносить</i> діяльність політичних і громадських організацій в Польщі та Румунії, робить висновки;</p> <p>- <i>називає</i> особливості політичної боротьби в Закарпатті;</p> <p>- <i>порівнює</i> діяльність політичних і громадських організацій в Польщі, Румунії та Закарпатті, робить висновки;</p> <p>- <i>характеризує</i> діяльність Карпатської України та її наслідки;</p> <p>- <i>пояснює</i> причини поглинення західноукраїнських земель Польщею, Румунією, Угорщиною;</p> <p>- <i>характеризує</i> стан освіти на західноукраїнських землях;</p> <p>- <i>описує</i> культурні досягнення української громади в Польщі, Румунії, Чехо - Словаччині;</p> <p>- <i>співставляє</i> місце і роль церкви в українському суспільстві на західно- і східноукраїнських землях;</p> <p>- <i>характеризує</i> повсякденне життя;</p> <p>- <i>визначає</i> на карті місцевий регіон, описує його особливості;</p> <p>- <i>характеризує</i> на основі аналізу історичних джерел та особистої дослідницько-пошукової діяльності вплив Першої світової війни на життя регіону;</p> <p>- <i>знаходить, систематизує та аналізує</i></p>
---	---	---

1	<p>Події Української революції на території краю 1917-1921 рр.. Діяльність політичних партій. Ставлення місцевого населення до політичних та соціально-економічних подій. Життя населення краю в період індустріалізації, колективізації. Суспільно-політичний рух. Особливості культурних процесів. Культурні здобутки. Зміни у повсякденному житті населення краю.</p>	<p>різні види джерел з історії рідного краю періоду 1900-1938 рр.; - <i>називає</i> характерні ознаки суспільно-політичних рухів на території краю; - <i>висловлює</i> власні судження про окремі події та їхні наслідки для життя населення регіону; - <i>презентує</i> власне бачення подій у регіоні, робить висновки та обґрунтовує їх.</p>
2	<p>Повторювально - узагальнювальний урок Повторення</p>	
5	<p>Резерв</p>	
	<p><u>11 клас</u> (140 годин)</p>	
2	<p>Вступ Періодизація курсу. Загальна характеристика історичного періоду 1939-2010 рр. Поняття про інформаційне суспільство. Україна в умовах європейських та світових інтеграційних процесів після розпаду СРСР. Місце і роль України в сучасному геополітичному просторі. Організація навчальної діяльності учнів. Основні вимоги до оцінювання знань учнів. Державна підсумкова атестація.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>- <i>використовує</i> періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу; - <i>розуміє</i> відмінності між індустріальним та інформаційним суспільством; - <i>характеризує</i> основні процеси внутрішньої і зовнішньої політики України в 1939-2010 рр. - <i>визначає</i> суть глобалізації світу; - <i>усвідомлює</i> місце і роль сучасної України у європейському та світовому співтоваристві; - <i>орієнтується</i>, спираючись на картографічні знання, в сучасному історичному просторі і часі;</p>
12	<p>Тема 1.Україна в Другій світовій війні (1939-1945)</p> <p>Міжнародні відносини у 1939-першій половині 1941 рр. Агресивний курс гітлерівської Німеччини. Пакт Молотова - Ріббентропа. Розподіл сфер інтересів між СРСР і Німеччиною . Початок німецько-польської війни, її перетворення в Другу світову війну.</p>	<p>-<i>характеризує</i>, спираючись на знання з всесвітньої історії, міжнародні відносини 1939-1941 рр.; -<i>аналізує</i>, спираючись на карту, політичні інтереси СРСР в 1939-1940 рр.; - <i>аналізує</i> основні положення радянсько-німецьких договорів 1939</p>

<p>Включення до складу СРСР анексованої у Польщі території Західної України. “Золотий вересень”.</p> <p>Ідеологічне оформлення радянського вторгнення в Польщу як возз’єднання братніх народів.</p> <p>Радянсько-німецький договір про дружбу і кордон.</p> <p>Встановлення німецької окупаційної влади на території Холмщини, Підляшшя, Лемківщини. Політика нацистської адміністрації щодо українців і поляків.</p> <p>“Визвольний похід” Червоної армії в Бессарабію і Північну Буковину.</p> <p>Включення цих територій і новоутвореної Молдавської РСР до складу УРСР.</p> <p>Ліквідація автономної Молдавської республіки у складі України.</p> <p>УРСР напередодні агресії (1939- перша половина 1941 рр.)</p> <p>Встановлення радянської влади в Західній Україні. Утворення нових областей.</p> <p>Масові репресії органів державної безпеки.</p> <p>Соціально-економічна політика радянської влади в новоутворених областях.</p> <p>Підготовка СРСР до війни. Заходи по зміцненню обороноздатності. Посилення потенціалу військових округів на території України.</p> <p>Мілітаризація економіки.</p> <p>Особливості економічного розвитку УРСР.</p> <p>Заходи щодо посилення трудової дисципліни.</p> <p>Перший етап німецько-радянської війни</p> <p>Розрахунки А.Гітлера на «бліцкриг» на Східному фронті. План “Барбаросса”.</p> <p>Україна в планах окупантів.</p> <p>Німеччина та її союзники у війні проти Радянського Союзу. Сили сторін.</p> <p>Вторгнення військ Німеччини та її союзників в СРСР.</p> <p>Створення нового співвідношення сил у Другій світовій війні. СРСР у складі антигітлерівської коаліції. Денонсація радянсько-німецьких договорів 1939 р.</p> <p>Приєднання СРСР до Атлантичної хартії.</p> <p>Перші невдачі Червоної армії. Трагедія</p>	<p>р., робить висновки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>розуміє</i> значення виразу «золотий вересень»; - <i>пояснює</i> причини ідеологічного оформлення вторгнення Червоної Армії в Бессарабію і Північну Буковину як «визвольного походу»; - <i>описує</i> діяльність історичних осіб в ході політичних подій 1939 –1941 рр. <p>- <i>характеризує</i> процес встановлення радянської влади в Західній Україні</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>визначає</i> причини та наслідки каральних санкцій радянських органів державної безпеки в Західній Україні; - <i>описує</i> основні шляхи підготовки СРСР до війни; - <i>узагальнює</i> інформацію про стан обороноздатності СРСР напередодні війни; <p>- <i>характеризує</i> основні положення плану «Барбаросса», робить висновки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>висловлює</i> власні судження стосовно причин вторгнення нацистів в Україну, використовує карту як джерело інформації; - <i>характеризує</i> економічний, соціально-політичний та військовий стан України напередодні нацистської агресії; - <i>описує</i> події на Південно-Західному і Південному фронтах; - <i>аналізує</i> причини поразок і невдач Червоної Армії в 1941-1942 рр.; - <i>пояснює</i> причини вступу СРСР до
---	--

<p>Південно-Західного фронту. М.Кирпонос. Оборона Одеси, Харкова, Донбасу, Керченського півострова та Севастополя. Военні дії в Україні в першій половині 1942 р.</p> <p>Причини катастрофічних поразок і невдач 1941-1942 рр. Доля військовополонених. Евакуація матеріальних цінностей і населення на Схід. Організація роботи оборонних підприємств.</p> <p>Україна в роки окупації Поділ України на німецьку, румунську і угорську окупаційні зони. Плани Гітлера щодо включення українських земель до складу Великої Німеччини. Нацистський “новий порядок”. Винищення населення за планом «Ост». Початок ліквідаційних акцій. Бабин Яр 29 – 30 вересня 1941 р. Український Голокост: винищення 1,6 млн. євреїв – громадян України. Терор голодом в містах. Спалені села. Економічне пограбування України. Остарбайтери. Проблема колабораціонізму. Дивізія СС «Галичина».</p> <p>Визвольний рух Формування визвольного руху. Партійне підпілля. Формування партизанських загонів і з’єднань регулярного типу. Створення Українського штабу партизанського руху. С.Ковпак. С.Руднев. ”Рейкова війна”. Проголошення у Львові Акту відновлення Української держави і реакція Німеччини. Спроби Організації українських націоналістів налагодити співробітництво з німецькою окупаційною адміністрацією та, їхній крах. Перехід ОУН у підпілля. Утворення Української повстанської армії. Боротьба УПА з радянськими партизанами, Армією Крайовою і німецькою окупаційною адміністрацією. Трагедія Волині.</p> <p>Визрівання корінного перелому в ході війни Вплив Сталінградської битви на перебіг воєнних дій. Початок наступальних дій Червоної армії.</p>	<p>антигітлерівської коаліції; - <i>встановлює</i> синхронність подій історії України і всесвітньої історії в 1941-1942 рр.;</p> <p>- <i>характеризує</i> нацистський «новий порядок» та його наслідки, використовує дані історичних карт під час характеристики окупованих українських територій; - <i>розуміє</i> причини введення плану «Ост» в Україні; - <i>співставляє</i> дію і наслідки окупаційного режиму в Україні з аналогічним режимом в окупованих країнах Європи, робить відповідні висновки;</p> <p>- <i>характеризує</i> визвольний рух як історичне явище; - <i>співставляє та аналізує</i> основні течії визвольного руху на території України; - <i>виявляє</i> тенденційну інформацію про визвольний рух в Україні під час окупації, вміє пояснювати її необ’єктивність; - <i>формулює</i> власні судження щодо відновлення Української держави та її наслідків; - <i>описує</i> процес утворення УПА, її вплив в Західній Україні та Волині;</p> <p>- <i>виявляє</i> розуміння корінного перелому в ході німецько-радянської і Другої світової воєн та його вплив на подальший перебіг воєнних дій; - <i>описує</i> діяльність Українських</p>
--	--

<p>1</p> <p>1</p> <p>10</p>	<p>Зміна орієнтирів у національній політиці Кремля. Українці в Червоній Армії. Курська битва. Военні дії в Донбасі й на Лівобережній Україні. Визволення Києва. Конференція глав урядів СРСР, США і Великої Британії в Тегерані.</p> <p>Україна на завершальному етапі війни Звільнення Правобережжя і Півдня. Військові операції в західних областях. Цілковите визволення території України Відбудова залізниць і промислового потенціалу України в ході війни. Внесок українських громадян у перемогу над ворогом у тилкових регіонах СРСР. Депортація кримських татар, вірменів і греків з Криму. Внесок громадян України в розгром ворога. Матеріальні і людські втрати українців у Другій світовій війні. Кримська конференція глав урядів СРСР, США і Великої Британії. Розв'язання проблем східного кордону польської держави. Берлінська (Потсдамська) конференція глав урядів СРСР, США і Великої Британії. Вирішення питання про Закарпатську Україну. Завершальний етап Другої світової війни.</p> <p>Культурне життя в роки війни Евакуація культурних цінностей. Діяльність представників культури і науки в тилкових регіонах СРСР. Українська культура на окупованій нацистами території. Відновлення роботи середньої і вищої школи після звільнення від окупації. Релігійне життя в роки війни. Зміна ставлення Кремля до православної церкви. Побутові умови життя населення.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок</p> <p>Резерв</p> <p>Тема 2. Україна в першому повоєнному десятилітті</p>	<p>фронтів по визволенню Києва; - <i>співставляє та аналізує</i> події німецько-радянської і Другої світової воєн в 1941-1943 рр., складає порівняльно - узагальнювальні таблиці;</p> <p>- <i>описує і узагальнює</i> події завершального етапу визволення України; --<i>характеризує</i> процес відбудови промислового потенціалу України, виявляє його особливості; - <i>описує та аналізує</i> національну політику Кремля щодо народів Криму; - <i>визначає</i> місце і роль України на міжнародній арені на завершальному етапі німецько-радянської та Другої світової воєн; - <i>усвідомлює</i> внесок народу України в розгром ворога; - <i>виявляє</i> протиріччя в позиціях різних авторів під час висвітлення подій німецько-радянської і Другої світової воєн, має і відстоює власні переконання;</p> <p>- <i>характеризує</i> місце і роль освіти науки і культури в роки війни; - <i>усвідомлює</i> внесок українських вчених у перемогу над ворогом; - <i>описує</i> стан літератури і мистецтва; - <i>аналізує</i> державні підходи до релігійного життя в роки Другої світової війни; - <i>готує</i> доповіді з питань культурного життя в роки війни;</p>
-----------------------------	--	--

(1946-1955)

Вихід УРСР на міжнародну арену

Міжнародне становище після закінчення Другої світової війни. Початок «холодної війни».

Створення і характер діяльності Міністерства закордонних справ УРСР. Участь України в діяльності ООН та інших міжнародних організацій.

Економічні і культурні зв'язки України з країнами Східної Європи.

Реалізація угоди між Україною і Польщею про обмін населенням. Масштабні переселення українських поляків і польських українців в 1944-1946 рр.

Підписання мирного договору з Румунією.

Політичні процеси в СРСР і Україна

Система влади на переламі 1940-х і 50-х рр.

Розгортання ідеологічних та антисемітських кампаній в Україні: «жданівщина», боротьба з «космополітами».

Викриття «помилки та перекручувань» в працях українських істориків.

«Виправлення помилок» в оцінці творчості українських композиторів.

Гоніння на «українських буржуазних націоналістів».

Повоєнна відбудова економіки

Повоєнна відбудова, її особливості в Україні.

Докорінні відмінностей шляхів повоєнного розвитку СРСР і країн Заходу.

Демілітаризація економіки. Використання праці військовополонених.

Відбудова важкої промисловості.

Проблеми відбудови сільського господарства. Голод 1946-1947 рр., його причини, масштаби й наслідки.

«Сталінський план перетворення природи».

Грошова реформа.

Ліквідація карткової системи.

Становище в західних областях

Відновлення радянської влади.

Індустріалізація: масштаби і результати.

- *характеризує* процес виходу УРСР на міжнародну арену;
- *усвідомлює* значення входження України до складу ООН;
- *розглядає* процес співпраці України з міжнародними організаціями в розвитку;
- *критично оцінює* події масштабних переселень українців і поляків;
- *аналізує* процес формування території України в кінці 1940-х початку 50-х рр.;
- *використовує* історичну карту як спосіб пізнання світового історичного процесу;

- *описує та аналізує* систему влади по завершенню війни;
- *визначає особливості* ідеологічних кампаній початку 50-х рр.;
- *порівнює і узагальнює* політичні процеси в СРСР і УРСР, визначає їхні причини і наслідки, узгоджує власні судження з іншими точками зору;

- *описує* основні напрямки повоєнної відбудови в Україні та її особливості;
- *усвідомлює* причини, масштаби і наслідки голоду 1946-1947 рр., робить виважені судження;
- *характеризує* «сталінський план перетворення природи»;
- *аналізує* вплив реформ кінця 40-х рр. на рівень життя та побут населення;

- *аналізує причини* радянської

<p>1</p> <p>1</p> <p>12</p>	<p>Колективізація сільського господарства. Національно - визвольний рух 1944 - 1945 рр. Розгром української греко-католицької церкви.</p> <p>Становище України після смерті Сталіна Боротьба за владу в Кремлі. Прихід до влади М.Хрущова. Лібералізація політики Кремля щодо України та її причини. Передача УРСР Кримської області.</p> <p>Культурне життя Стан освіти і культури в повоєнній Україні. Відновлення мережі освітніх закладів. Впровадження семирічного навчання. Розвиток вищої і середньої спеціальної освіти. Діяльність Академії наук. Наукові дослідження. Релігійне життя. Труднощі повоєнного життя населення. Забезпечення продуктами харчування та промисловими товарами. Житлові умови.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок Резерв</p> <p>Тема 3. Україна в умовах десталінізації (1956-1964)</p> <p>Міжнародне становище «Холодна війна». Спроби радянського керівництва налагодити діалог з провідними країнами Заходу. Економічні зв'язки України з країнами РЕВ і «третім світом». Міжнародні зв'язки України. Діяльність постійного представництва УРСР в ООН.</p> <p>Лібералізація суспільно-політичного життя</p>	<p>західноукраїнських земель у повоєнний час; - <i>співставляє</i> довоєнний і післявоєнний процеси радянзації західних областей України; - <i>аналізує</i> результати економічних та соціально-культурних перетворень на західноукраїнських землях у повоєнний період; - <i>усвідомлює причини</i> розгрому української греко-католицької церкви;</p> <p>- <i>характеризує</i> боротьбу за владу в Кремлі та її наслідки; - <i>аналізує і пояснює</i> причини лібералізація політики Кремля щодо України;</p> <p>- <i>характеризує</i> стан освіти, науки і культурного життя України в першій половині 50-х рр.; - <i>складає</i> розгорнуту характеристику діяльності діячів науки і культури, пише доповіді, реферати з теми; - <i>розуміє</i> місце і роль повсякденного життя в усвідомленні історичних процесів;</p> <p>- <i>описує</i> вплив визвольної боротьби в Польщі та Угорщині на Україну; - <i>характеризує та аналізує</i> міжнародну діяльність України; - <i>виявляє</i> розуміння поняття «холодна війна»;</p>
-----------------------------	--	--

<p>XX з'їзд КПРС - початок офіційної десталінізації. Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах 1953-1954 рр. Розформування ГУЛАГу. Третя програма КПРС. Ліквідація антихрущовської опозиції в Кремлі. Центр і українське керівництво. Наростання опору десталінізації. Державний переворот 1964 р. Роль українських політичних діячів у поваленні М.Хрущова. Прихід до влади Л.Брежнєва.</p> <p>Спроби економічних реформ Особливості економічної політики в добу «відлиги». Участь України в освоєнні цілинних і перелогових земель. Децентралізація управління промисловістю. Ради народного господарства та їхній вплив на економічний розвиток України. Політика М.Хрущова в сфері промисловості. Курс на хімізацію господарства. Підприємства воєнно-промислового комплексу. Нові тенденції в розвитку сільського господарства. Кампанія укрупнення колгоспів. Реорганізація МТС. Економічні дискусії.</p> <p>Соціальна політика Скасування примусовості праці для робітників і службовців. Перехід на грошову оплату праці колгоспників. Ліквідація державних пози Пенсійна реформа. Послаблення паспортного режиму в містах внаслідок прискореної урбанізації. Масштаби житлового будівництва</p> <p>Народження опозиційного руху Політична та ідеологічна реакція в першій половині 60-х рр. Придушення проявів визвольного руху в західних областях. Дисидентство в Україні.</p>	<p>- <i>характеризує</i> суспільно-політичне життя в в 1956-1964 рр. ; - <i>розуміє суть</i> процесу десталінізації; - <i>узагальнює та критично оцінює</i> події внутрішньополітичного життя України в першій половині 50-х рр.; - <i>усвідомлює причини</i> опору десталінізації в Україні; - <i>виявляє</i> протиріччя в оцінках подій періоду десталінізації різних джерел; - <i>складає</i> характеристики історичних осіб;</p> <p>- <i>характеризує</i> економічне становище України в першій половині 50-х рр.; - <i>аналізує</i> спроби реформ в аграрному секторі, будівництві, робить відповідні висновки; - <i>усвідомлює</i> наслідки процесу децентралізації управління окремими галузями народного господарства; - <i>розуміє</i> причини і наслідки реформ М.Хрущова;</p> <p>- <i>називає</i> характерні ознаки соціальної політики 1956-1964 рр., виявляє її новизну; - <i>характеризує</i> процес та наслідки змін в соціальній сфері, формулює власні судження з питання; - <i>виявляє</i> соціальний інтерес до реального життя;</p> <p>- <i>описує</i> суть політичної та ідеологічної реакції в першій половині 60-х рр.; - <i>виявляє</i> розуміння сутності дисидентського руху, його ідеології та причин виникнення;</p>
--	--

<p>1</p> <p>1</p> <p>20</p>	<p>Розвиток культури Національні аспекти реформи освітньої системи. Посилення русифікації. Політехнізація освіти. Вища освіта. Наукові досягнення. Ідеологізація культурного життя. Пожвавлення літературно-мистецького життя. Шістдесятники в літературі і мистецтві. Парадокси “відлиги”. Посилення контролю держави за діяльністю церкви. Закриття храмів. Переслідування релігійних громад. Боротьба з катакомбною церквою. Зміни у повсякденному житті. Побутова техніка. Культурне дозвілля жителів міста і села.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок</p> <p>Резерв</p> <p>Тема 3. Україна у період загострення кризи радянської системи</p> <p>Україна і світ Економічні відносини з країнами Західної Європи, Азії й Африки. Україна в ООН і світових спеціалізованих організаціях. Співробітництво в рамках РЕВ. Кризовий стан у країнах “соціалістичної співдружності “ та його вплив на українське суспільство. Діяльність північноамериканської діаспори.</p> <p>Суспільно-політичне життя Прихід Л.Брежнєва до влади в СРСР. Зміни в системі влади. Неосталінізм і Україна. П.Шелест та його книга «Україно наша радянська». Прихід до влади В.Щербицького. Конституція СРСР 1977 р. Конституція УРСР 1978 р. Основні засади суспільно-політичного життя.</p>	<p>- <i>характеризує</i> діяльність дисидентських організацій в Україні, аргументує сформульовані висновки;</p> <p>- <i>аналізує</i> причини і сутність реформи освітньої системи; - <i>розуміє</i> причини русифікації освіти і культури в другій половині 50-х рр.; - <i>описує</i> основні напрями діяльності «шістдесятників» в Україні; - <i>формулює</i> протиріччя процесу освіти; - <i>розглядає</i> історичну особу як носія історичних традицій; - <i>характеризує</i> антицерковний процес в 1960-хрр., його причини та наслідки; - <i>характеризує</i> стан повсякденного життя українців в 1953-1964 рр.</p> <p>Учень/учениця - <i>характеризує</i> економічні відносини з країнами Європи, Азії, Африки; - <i>оцінює</i> діяльність України в ООН і світових спеціалізованих організаціях з позиції загальносвітових і європейських цінностей; - <i>описує</i> шляхи співпраці з північноамериканською діаспорою;</p> <p>- <i>характеризує</i> основні засади суспільно-політичного життя, робить висновки; - <i>виявляє розуміння</i> понять «неосталінізм», « доба «застою»; - <i>усвідомлює суть</i> «українського буржуазного націоналізму» та причини його переслідування;</p>
-----------------------------	--	---

<p>Соціально-економічні проблеми Чехословацькі події 1968 р. та їхній вплив на економіку СРСР. Провал економічної реформи. Енергетична криза 70-х рр. Світовий ринок і розвиток радянської економіки. Орієнтація радянської економіки на екстенсивні чинники зростання. Зміни в структурі промислового виробництва. Посилення техніко-економічної залежності від країн Заходу. Економічне становище УРСР в кінці 70-х – на початку 80-х р. Особливості індустріального розвитку України. Наростання бюрократичного централізму. Розвиток атомної енергетики Стан колгоспно-радгоспної системи. Продовольча проблема та продовольчий імпорт.</p> <p>Демографічні і соціальні зміни Урбанізаційні та міграційні процеси в Україні. Національна динаміка народонаселення за переписами 1959, 1970, 1979, 1989 рр. Наростання проблем у соціальній сфері. Товарний дефіцит. Житлове будівництво в умовах стрімкого зростання міського населення. . Стан медичного обслуговування в місті і селі..</p> <p>Дисидентський рух Причини активізації опозиційного руху, його основні напрямки і форми. Політичні процеси 60-х рр. Л.Лук'яненко, І.Кандиба, А.Горська, В.Чорновіл, І.Дзюба. “Інтернаціоналізм чи русифікація”. Дисиденти першої половини 70-х рр. Поширення “самвидаву”. Репресії проти правозахисників в 1972-1973 рр. Утворення та діяльність Української Гельсінської групи (УГГ). . Посилення переслідувань опозиції в кінці 70-х на початку 80-х рр. Релігійне дисидентство. Боротьба за легалізацію Української греко-католицької церкви.</p>	<p>- <i>розуміє</i> причини реанімації сталінської адміністративно-командної системи в УРСР 1965-1985 рр. - <i>аналізує</i> мету, хід, наслідки і причини провалу реформ О.Косигіна; - <i>співвідносить</i> економічні й соціальні процеси в Україні в 1965-1984 рр. і країнах Східної Європи.; - <i>пояснює особливості</i> індустріального розвитку України періоду 1965-1985 рр.; - <i>називає причини</i> наростання бюрократичного централізму в державі; - <i>характеризує</i> стан колгоспно-радгоспної системи, робить відповідні висновки;</p> <p>- <i>усвідомлює</i> причини наростання соціальної кризи в Україні; - <i>аналізує</i> наслідки демографічних проблем в суспільстві; - <i>співвідносить і взаємопов'язує</i> економічні та соціальні процеси в Україні в 1965 -1985 рр.;</p> <p>- <i>називає причини</i> активізації опозиційного руху в добу «застою»; - <i>аналізує і співставляє</i> діяльність правозахисників 1970-х і 1980-х рр. та дисидентів 1960 рр., робить висновки; - <i>розуміє</i> причини і наслідки діяльності Української Гельсінської спілки; - <i>описує</i> розвиток релігійного дисидентства в Україні; - <i>оцінює</i> діяльність дисидентів з позиції європейських та загальнолюдських цінностей;</p>
---	--

<p>1</p> <p>1</p> <p>20</p>	<p>Ідеологія доби "застою" Ідеологічний чинник у зміцненні стабільності радянського ладу. Виховна функція держави організації. Громадські, профспілкові та ветеранські. Дитячі та юнацькі організації. Причини появи та зміст концепцій "розвинутого соціалізму" та «радянського народу як нової історичної спільноти».</p> <p>Культурне життя Основні тенденції в розвитку освіти. Реформа загальноосвітньої і професійної школи. Новий етап в русифікації школи. Розвиток мережі позашкільних дитячих установ. Вища школа. Основні тенденції вузівської підготовки. Мережа вищих навчальних закладів. Розвиток наукових досліджень. Система управління наукою. Розвиток організаційних форм зв'язку науки з виробництвом. Діяльність провідних інститутів АН УРСР. Умови розвитку та суперечливі тенденції в розвитку літератури і мистецького життя. Українське поетичне кіно. Розвиток музейної справи. Моральні та духовні цінності суспільства. Держава і церква. Рівень життя населення та його динаміка з два десятиліття "застою".</p> <p>Книга в житті людини.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок. Резерв</p> <p>Тема 5. Розпад Радянського Союзу і проголошення незалежності України (1985 – 1991)</p> <p>Прихід до влади в СРСР М.Горбачова. Пошуки виходу з системної кризи. Перші кроки нового керівництва на міжнародній арені. "Нове мислення". Запровадження політики гласності та її вплив на національне відродження. Роль шестидесятників в осмисленні пройденого історичного шляху.</p>	<p>Учень/учениця: - усвідомлює причини зниження рівня морально-духовного стану суспільства; - усвідомлює причини проблем розвитку гуманітарних наук; - характеризує концепції «розвинутого соціалізму» та «радянського народу як нової історичної спільноти».</p> <p>- характеризує стан освіти в Україні 80-х рр., порівнює його з європейським та світовим рівнем, робить висновки; - аналізує розвиток науки, наслідки її перетворення в безпосередню виробничу силу; - розуміє причини виникнення суперечливих тенденцій розвитку літератури і мистецтва; - характеризує і аналізує розвиток поетичного кіно, аргументує і толерантно відстоює власну позицію; - критично оцінює складні взаємовідносини між церквою і державою в радянському суспільстві в 1980-х рр. - характеризує побут населення, робить висновки;</p> <p>- характеризує процес приходу М.Горбачова до влади та його політику; - розуміє суть «гласності»; - усвідомлює процес демократизації</p>
-----------------------------	---	---

<p>Поява осередків “Меморіалу“ в Москві, Києві, Львові. Загострення уваги громадськості до “білих плям“ у вітчизняній історії. Конституційна реформа Горбачова 1988 р.. Втрата КПРС статусу державної партії. Результати виборів 1989 р. Перший з’їзд народних депутатів СРСР та його рішення. Вибори до Верховної Ради УРСР 1990 р. Наростання протидії процесам оновлення суспільства.</p> <p>Економічні реформи Україна в умовах перебудови. Гасло “прискорення“. Антиалкогольна кампанія. Чорнобильська катастрофа та її наслідки. Закон “Про індивідуальну трудову діяльність“. Програма реформ 1987 р. (самостійність, самофінансування, самоврядування). Спроба переходу до ринкових методів регулювання виробництва.</p> <p>Розгортання національно-визвольного руху Культурницький етап національного руху. Утворення Товариства української мови ім. Т.Шевченка. Закон УРСР “Про мови“. Перехід до політичного етапу національного руху. Поширення “неформальних“ молодіжних організацій – Українського культурологічного клубу, “Товариства Лева”, “Спадщини”, “Тромади”. Відновлення діяльності Української Гельсінської групи і перетворення її в Гельсінську спілку (УГС). Утворення Народного руху України. Лібералізація церковної політики Кремля. Кардинал М. Любачівський. Поява перших автокефальних громад.</p> <p>Суверенізація Української РСР Створення Демократичного блоку України. Мітинги як форма протесту мас. ”Живий ланцюг“ 21 січня 1990 р. Вибори до Верховної Ради УРСР 4 березня</p>	<p>суспільства; - <i>виявляє</i> причини активізації суспільно-політичного життя; - <i>визначає</i> завдання діяльності неформальних організацій; - <i>описує</i> наслідки діяльності з’їзду народних депутатів СРСР на політичне життя в Україні; - <i>розуміє</i> причини наростання протидії процесам оновлення в суспільстві.</p> <p>- <i>характеризує</i> політичне та економічне життя України в період «перебудови»; - <i>описує</i> причини та наслідки Чорнобильської катастрофи, <i>усвідомлює</i> її глобальний характер та екологічні наслідки; - <i>розуміє</i> відмінність між ринковою і адміністративно-командною економікою;</p> <p>- <i>характеризує</i> процес розгортання національно-демократичного руху та національно-культурницького руху; - <i>визначає</i> історичне значення прийняття Закону УРСР «Про мови»; - <i>аналізує</i> причини і значення утворення молодіжних «неформальних» організацій; - <i>розуміє</i> суть поняття «легальна опозиція»; - <i>описує</i> процес формування Народного руху України; - <i>називає</i> причини лібералізації церковної політики Кремля.</p> <p>- <i>розуміє</i> причини послаблення</p>
---	---

<p>1</p> <p>1</p> <p>18</p>	<p>1990 р. Влада і опозиція в парламенті. Криза однопартійної системи. Скасування 6-ої статті Конституції СРСР. Становище в Компартії України. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 р.</p> <p>Утворення незалежної України Формування багатопартійності. Політична структуризація суспільства. Парламентсько-президентська форма правління. Загострення протистояння між загальносоюзним і російським політичними центрами в Москві Референдум 17 березня 1991 р. Переговори в Ново - Огарьово. Спроба державного перевороту в СРСР 19-21 серпня 1991 р. Події в Києві. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. Припинення діяльності Компартії України. Заснування посади Президента України. . Референдум 1 грудня 1991 р. Л.Кравчук – Президент України.</p> <p>1 Утворення Співдружності Незалежних Держав.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок. Резерв</p> <p>Тема 6. Становлення незалежної України(1991-1994)</p> <p>Європейський вибір України Незалежна Україна – правонаступниця УРСР. Міжнародне визнання незалежності України. Правові засади зовнішньої політики. Розбудова дипломатичної служби. Україна в СНД. Відносини з Російською Федерацією. Реалізація курсу на без'ядерний статус України. Відносини з Європейським співтовариством (НБСЄ, РЄ, ЄС). Україна і НАТО.</p> <p>Державотворчий процес Символи незалежної України. Закон</p>	<p>впливу і авторитету КППС і КПУ; - <i>описує і аналізує</i> процес виборів до Верховної Ради 1990 р. - <i>розуміє</i> суть і значення «Декларації про державний суверенітет України»; - <i>визначає</i> хронологічну послідовність процесу суверенізації України;</p> <p>- <i>характеризує</i> процес формування багатопартійності в Україні; - <i>розуміє</i> суть парламентсько-президентської форми правління; - <i>пояснює</i> причини та наслідки державного перевороту 1991 р., враховує наявність протилежних точок зору, висловлює власні судження; - <i>усвідомлює</i> історичне значення прийняття «Акту проголошення незалежності України» - характеризує процес і значення виборів першого Президента України;</p> <p>- <i>характеризує</i> процес визнання незалежності України та її входження до міжнародних структур; існування СРСР і утворення СНД; -<i>аналізує</i> основні принципи зовнішньої політики незалежної України; - <i>описує</i>, використовуючи знання всесвітньої історії, процес налагодження політичних, економічних та культурних зв'язків України із зовнішнім світом;</p>
-----------------------------	---	---

<p>Україні” Про державний кордон”(1991). Передання атрибутів державності урядом УНР в екзилі Президенту України. Трансформація державної влади. “ Партія влади “. Затвердження концепції нової Конституції. Створення Збройних Сил. Прийняття воєнної доктрини (1993). Проблема Чорноморського флоту.</p> <p>Політичні процеси Взаємовідносини між президентською і парламентською гілками влади. Спроба заснування Державної думи України. Прийняття Закону “Про представників Президента України “. Взаємовідносини між Президентом і урядом. Прийняття Закону “Про об’єднання громадян“ (1992). Зростання чисельності політичних партій. Перетворення Народного руху України в політичну партію. Відновлення Компартії України (1993). Дострокові вибори до Верховної Ради України. Слабкий вплив партій на виборчий процес. Вибори Президента України (1994). Л.Кучма – Президент України. Шляхи формування президентсько-парламентської моделі управління державою.</p> <p>Економічні проблеми Вплив розпаду СРСР на українську економіку. Економічна криза та її причини. Входження в ринок . Лібералізація цін (1992). Початок формування прошарку власників: підприємців, банкірів, посередників. Створення Національного банку, митної і податкової служби. Вихід України з рубльової зони. Колгоспно-радгоспна система. Акціонування(паювання) колгоспного майна. Розвиток фермерських господарств. Вітчизняний виробник і зовнішній ринок. Економічні зв’язки України з країнами СНД. Проблема енергоносіїв. Вплив світового</p>	<p>- <i>усвідомлює</i> суть державотворчого процесу в Україні в 1991-1994 рр.; - <i>аналізує</i> труднощі становлення і діяльності державних структур; - <i>характеризує</i> процес створення Збройних Сил України.</p> <p>- <i>співставляє</i> парламентсько-президентську і президентсько-парламентської моделі, <i>аргументує</i> власні погляди на їх ефективність; - <i>аналізує</i> хід політичних процесів в Україні в 1991-1994 р., враховує наявність різних точок зору на питання; - <i>описує</i> процес формування Верховної Ради XIII скликання та виборів Президента України; - <i>усвідомлює</i> причини наростання протидії процесам оновлення суспільства - <i>характеризує і визначає</i> роль особистостей в історії;</p> <p>- <i>аналізує</i> причини сповзання економіка країни в системну кризу; - <i>описує</i> пошуки оптимальної економічної системи господарювання в Україні; - <i>характеризує</i> приватизаційні процеси; - <i>розуміє</i> причини і наслідки реформування грошово-фінансової та податкової систем; - <i>аналізує</i> економічні зв’язки України з країнами СНД, дає оцінку їхньої ефективності;</p>
---	--

<p>1</p> <p>1</p> <p>20</p>	<p>ринку на економіку України.</p> <p>Соціальна сфера Соціальні наслідки економічної кризи. Демографічна ситуація. Активізація міграційних процесів. Наростання заборгованості по заробітній платі. Розбалансування споживчого ринку. Різке падіння життєвого рівня населення. Соціальне розшарування. Становище соціально незахищених верств населення. Проблеми охорони здоров'я. Екологічні аспекти Чорнобильської катастрофи.</p> <p>Культурне життя Суперечливі тенденції в культурному житті. Закон України "Про освіту" (1991). Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI ст.) (1992). Відкриття Національного університету "Києво-Могилянська академія." Різке зниження наукового потенціалу України. Становище фундаментальної науки. Відкриття нових наукових установ. Культурний процес в Україні. Мистецтво і ринок. Роль представників української діаспори в культурному житті. Нова роль церкви в житті суспільства. Конфесії і релігійні громади. Проблема національної помісної церкви.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок Резерв</p> <p>Тема 7. Україна в сучасну добу (1994 - 2010)</p> <p>Зовнішньополітичні орієнтири Реалізація курсу на без'ядерний статус України. Приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (1994). Утилізація ядерного потенціалу. Проблема міжнародного визнання державних кордонів України. Укладення Договору про відносини добросусідства і з Румунією. (1997). Укладення і введення в дію Договору про дружбу, співробітництва і партнерство з</p>	<p>-аналізує причини занепаду аграрного сектора економіки;</p> <p>- <i>характеризує</i> кризовий стан соціальної сфери України; -<i>аналізує</i> причини соціального розшарування населення країни; - <i>описує</i> причини і наслідки закриття ЧАЕС;</p> <p>- <i>описує</i> та аналізує стан освіти і науки; - <i>характеризує</i> суперечливі процеси розвитку літератури і мистецтва; - <i>пояснює</i> причини різкого зниження наукового потенціалу України в 1990-х рр.;; - <i>характеризує</i> розвиток культури в умовах ринкових відносин; - <i>розуміє</i> місце і роль представників української діаспори в умовах ринкових відносин; - <i>називає</i> причини активізації церковного життя та складних взаємовідносин між конфесіями;</p> <p>- <i>характеризує</i> багатовекторність зовнішньої політики України на сучасному етапі в контексті європейської та світової історії; враховує наявність протилежних точок зору, має власні судження з питання;</p>
-----------------------------	---	--

<p>Російською Федерацією (1997, 1999). Російський вектор зовнішньополітичного курсу. Ставлення України до міждержавних об'єднань на пострадянському просторі (СНД , ГУУАМ, ЄЕС).</p> <p>Економічні, наукові і культурні зв'язки з Росією.</p> <p>Євроатлантичний вектор зовнішньополітичного курсу. Вступ України у Раду Європи. Укладення Хартії про особливе партнерство між Україною і НАТО (1997).</p> <p>Економічні, наукові і культурні зв'язки з країнами ЄС і Північної Америки. Роль української діаспори у зміцненні контактів між Україною і Заходом.</p> <p>Вихід ЄС на кордони з країною (2004). Українська громадська думка та ставлення ЄС і НАТО до можливості входження України в європейські і євроатлантичні структури.</p> <p>Боротьба політичних сил Конституційний договір 1995 р. Прийняття Конституції України 28 червня 1996 р. Поява партій центристського типу. Парламентські вибори 1998 р. за змішаною системою. Президентські вибори 1999 р. Утворення пропрезидентської більшості у Верховній Раді. Референдум 2000 р. “Касетний скандал“. Вибори до Верховної Ради у 2002 р. Розпад пропрезидентського блоку “За єдину Україну“. Формування Партії регіонів. Партійний блок “Наша Україна“. Президентські вибори 2004 р. В.Ющенко – Президент України. Політична реформа. Парламентські вибори 2006 р. Президентські вибори 2010 р. В. Янукович – Президент України.</p> <p>Формування ринкової економіки Фінансова криза 1998 р. та її вплив на економіку України. Програма роздержавлення і приватизації. Стимулювання підприємницької діяльності. Економічна свобода як головна вимога ринку. Відсутність прозорості в економічних</p>	<p>- <i>описує</i> стосунки з Російською Федерацією; - <i>аналізує</i> процес вступ України до Ради Європи та особливе партнерства з НАТО як шлях до реалізації інтеграційних процесів в Європі, - <i>характеризує</i> основні напрямки економічної та культурної співпраці України з країнами ЄС;</p> <p>- <i>описує</i> складний перебіг конституційного процесу в Україні; - <i>усвідомлює</i> історичне значення прийняття Конституції України для розбудови незалежної держави; - <i>характеризує</i> перебіг боротьби політичних сил та виборчих перегонів в 1998-2010 рр., висловлює власне ставлення до подій; - <i>описує</i> наслідки пропорційних виборів до Верховної Ради 2006 р.; - <i>розуміє</i> наслідки конституційної реформи в Україні;</p> <p>-<i>аналізує</i> процес і складнощі виходу України з економічної кризи;</p>
--	--

4	<p>процесах. Фінансово-промислові групи. Виникнення олігархічного капіталу. Олігархи і владні структури. Розвиток середнього і малого бізнесу. Аграрні реформи 1994 і 1999 рр. Проблеми сільського господарства. Економічна стабілізація на початку 2000-х рр. Економічні зв'язки з Російською Федерацією, ЄС, США, країнами Азії. Вступ до СОТ. Економічна криза 2008 р. та шляхи її подолання. Сучасний стан економіки.</p> <p>Соціальне життя Соціальна політика держави. Соціальні наслідки ринкових реформ. Пенсійні реформи. Соціальний захист. Державна політика в сфері сім'ї та молоді. Соціальне розшарування. Динаміка і структура доходів населення. Охорона здоров'я. Демографічна ситуація в Україні; Житлові умови Трудова міграція.</p> <p>Культура і освіта Здобутки і прорахунки в культурній політиці державних органів. Фінансування культури. Культурно-освітні заклади. Держава і меценати. Реформа загальноосвітньої школи. Європейські стандарти у вищій освіті. Приватні навчальні заклади. Комп'ютеризація середньої і вищої школи. Становище науки і наукових досліджень. Наукові здобутки в галузі природничих, технічних і соціогуманітарних наук. Академічна і вузівська наука. Проблема української книги. Література і мистецтво. Телебачення, кіно, радіо. Засоби масової інформації. Масова культура. Спорт. Церква і держава. Вплив церкви на соціальні процеси в суспільстві. Соціальні наслідки ринкових реформ. Повсякденне життя .</p>	<p>- <i>характеризує</i> процес становлення ринкових економічних відносин; - <i>визначає</i> специфіку сучасного капіталізму; - <i>показує</i> шляхи реалізації фінансово-грошова політика уряду; - <i>співставляє</i> економічні процеси в Україні та країнах СНД; - <i>описує</i> процес глобалізації світу на прикладах економічної інтеграції та кризи перевиробництва;</p> <p>- <i>характеризує</i> державну політику у соціальній сфері; -<i>аналізує</i> соціальні наслідки ринкових реформ;, - <i>усвідомлює</i> взаємозв'язок розвитку соціальної сфери і наслідків демографічної ситуації в країні; <i>характеризує</i> демографічну ситуацію в Україні; -<i>аналізує</i> причини трудової міграції українців за кордон; - <i>розуміє</i> місце і роль побутового життя в пізнанні історичного процесу;</p> <p>- <i>характеризує</i> розвиток нових тенденцій в культурному і духовному житті України; - <i>описує</i> шляхи розвитку і перспективи освіти в Україні; - <i>характеризує</i> здобутки і проблеми української науки; - <i>складає</i> характеристику розвитку культури в сучасних умовах; - <i>усвідомлює</i> роль церкви в житті українського суспільства; - <i>висловлює</i> власні думки в усній і письмовій форм;</p>
---	---	---

<p>1</p> <p>4</p> <p>5</p>	<p>Наш край в 1939-2010 рр. Події Великої Вітчизняної і Другої світової воєн на території краю. Внесок жителів у визволення регіону. Повоєнна розбудова краю. Розвиток промисловості й сільського господарства. Особливості регіональних процесів в 1985-1991 рр. Участь жителів краю у подіях, що сприяли суверенізації та проголошенню незалежності України. Особливості процесу суспільно-політичних перетворень краю. Соціально-економічний розвиток регіону на сучасному етапі. Особливості культурного розвитку краю. Розвиток освіти, науки, культури. Повсякденне життя.</p> <p>Повторювально - узагальнювальний урок</p> <p>Повторення</p> <p>Резерв</p>	<p>- <i>визначає на карті місцевий регіон, описує його особливості;</i> - <i>характеризує, на основі аналізу історичних джерел та особистої дослідницько-пошукової діяльності вплив Другої світової війни на життя краю:</i> - <i>систематизує й аналізує особливості соціально-економічного розвитку регіону;</i> - <i>називає характерні ознаки суспільно-політичних рухів на території краю;</i> - <i>вивчає особливості культурного розвитку регіону, презентує власне бачення подій, аргументує власні висновки.</i></p>
----------------------------	---	---